

Bilag 2. Nyhavnsgruppens bemærkninger til Forvaltningens opsamling af gruppens kommentarer til visioner og udviklingsscenarier.

Nedenstående kommentarer er indsendt efter dialogmødet mellem Forvaltningen og Nyhavnsgruppen, hvor vi drøftede Forvaltningens anbefalinger til visioner og udviklingsscenarier.

Efterfølgende har Forvaltningen foretaget en række af de rettelser i bilag 1 som Nyhavnsgruppen har gjort opmærksom på, og som Forvaltningen er enige i. Rettelserne vedrørte især vores opsamling af Nyhavnsgruppens kommentarer til Forvaltningens udviklingsscenarier.

Derudover har vi givet Nyhavnsgruppens medlemmer mulighed for at fremsende yderligere bemærkninger, hvis de ønskede det. Disse bemærkninger fremgår ukommenteret på de følgende sider.

Bemærkninger fra HavneForum

Kære Lene Andersen

Jeg er glad for at HavneForum Københavns kommentar vedr. broen over havneløbet er med i oplægget til visioner og udviklingsscenarier.

Du skriver på side 14, at ”Dele af Nyhavnsgruppen er imod nye broer,” Så vidt jeg husker var der ingen der talte *for* en bro, så dit referat er måske ikke helt retvisende på dette punkt. Ligeledes nævnte jeg, at det er vigtigt for HavneForum, at beslutningsgrundlaget for en bro er baseret på grundige undersøgelser af de trafikale og økonomiske forhold.

1. Hvor mange vil benytte broen?
  2. Hvad koster det at holde en bro og hvor mange mandetimer kræver det for at kunne åbne den?
  3. Hvilke tab vil erhvervslivet lide, når det går glip af mange gæstesejlere fra hele verden. Og hvad med evt. planer om nye marinaer i havnen?
  4. Hvor meget koster landfæster, evt. erstatninger for tab af herlighedsværdi for beboerne på Gammelholm og Christianshavn?
- Og spørgsmålene er endnu flere, som burde afklares, før en beslutning om en bro bliver taget

Med venlig hilsen

Preben Thorup

HavneForum København

Bemærkninger fra Nyhavnsinitiativet

Kære Lene Andersen,

I din mail fra 17. ds. beder du om en tilbagemelding med de synspunkter, der ikke er repræsenteret i oplægget. Da der stadig er betydelige mangler - også i forhold til de seneste høringssvar - vil jeg først opsummere nogle generelle synspunkter til arbejdet med den nye byrumsplan. Derefter nogle tværgående kommentarer til den seneste udgave af oplægget. Til sidst nogle bemærkninger til enkelte punkter.

Men først tak for at denne mail vil blive forelagt Teknik- og Miljøudvalget som et ekstra bilag til forvaltningens indstilling.

Synspunkter til den nye byrumsplan.

Udgangspunktet for ny byrumsplan.

Der er grund til at minde om, at begrundelsen i 2006 for iværksættelse af arbejdet med en byrumsplan var: "Den store publikumssucces truer imidlertid med at kvæle det specielle miljø, som beboere, skibsejere restauratører og gæster værdsætter så højt, ---". Formålet var derfor bl.a. at kortlægge, hvilke muligheder der ville være for, at nærliggende arealer kan anvendes til at fordele aktiviteterne over et større område og lette trykket på selve Nyhavn.

Denne begrundelse blev bekræftet af forvaltningen på workshoppen d. 17. juni i år.

Siden 2006 er belastningen ikke blevet mindre, tværtimod. Der er vedtaget en forsøgsordning om partyzone med mulighed for udendørsservering til kl.02.00, flere og mere støjende koncerter, og de sidste frirum på promenaden i Nyhavns solside er nu også fyldt op med stole og borde fra tidlig morgen til langt ud på natten. Hertil kommer det stigende antal gademusikanter, som ikke på nogen måde overholder reglerne.

Balancen mellem Nyhavns interessenter.

Læser man de mange høringssvar og andre tilkendegivelser fra interessenterne i Nyhavn, danner der sig det billede, at Nyhavns Erhvervsforening, dvs. restauratørerne i Nyhavn, er stærkt imod en aflastning af Nyhavn og en fordeling af publikumspresset. Beboerne, Skipperlauget og Nyhavnsforeningen understreger derimod behovet for, at nogle af aktiviteterne flyttes til f.eks. Kgs Nytorv og, at der etableres friarealer uden servering.

Nyhavn har altid været en blanding af beboelse, restauranter, andet erhverv og skibe. Denne balance er afgørende forrykket i de senere år. Restauranterne har gradvist fortrængt samtlige andre forretninger og truer nu beboelsen. Erhvervsforeningens/restauratørernes forskellige markedsføringstiltag i form af ølsmagning under forskellige former fylder mere og mere, og bliver mere og mere støjende.

Balancen er ved helt at tippe, og det vil ødelægge det særlige miljø i Nyhavn. Stedet må ikke kun blive en kulisse for restauranterne, men skal fortsat også være et sted, hvor der bor mennesker og, hvor der er plads til andet erhverv.

Shared spaces.

Dette begreb vinder større og større indflydelse i byplanlægning. Netop Københavns Kommune er for nylig blevet rost af EU for en heldig planlægning ud fra dette princip på Vesterbro. Princippet kan med stor fordel også bruges på hele Nyhavnsområdet. Erhvervsforeningens/restauratørernes meget voldsomme kritik af ideerne fra Center for Bydesign om frirum m.v. er derfor ikke tidssvarende.

Turismen.

De mange besøgende er en del af livet i Nyhavn. Men interesse opretholdes ikke alene ved at satse på restauranter, barer og udendørsservering. I stedet skal også Nyhavn og København satse på "en intelligent turistpolitik. Den indeholder langt mere og andet end den håbløst gammeldags markedsføring." (Seniorforsker Anne-Mette Hjalager i JP 19. august 2008). Centerleder for CBS center for turisme Lise Lyck understreger i Børsen 11. august 2008 vigtigheden af miljøansvarlighed og advarer mod at lempe restriktive regler. Det er derfor også i restauranternes mere langsigtede interesse, at presset på Nyhavn lettes. I stedet for at satse på kortsigtet profitmaksimering på bekostning af alle andre interesser.

Af hensyn til turisterne er der ikke behov for øget kapacitet i området. For det første er der - bortset fra de hotteste dage - ledige borde i Nyhavn, for det andet er kapaciteten udvidet med bl.a. Custom Houses terrasse og Skuespilhusets udendørs café. Så alle kan vist få slukket tørsten.

Der var i sidste måned fokus på det angiveligt paradoksale i, at turisterne fortsat i stor stil tager til Den lille Havfrue. I betragtning af ikke alene selve statuen, men også omgivelserne med vand, luft, god plads og ingen støjende "sideaktiviteter", kan det ikke undre. Stedet i sig selv er en lise for sjælen.

Restauranterne.

Det er en misforståelse, at beboerne ønsker restauranterne væk. Beværtninger har altid været en del af Nyhavn. Problemet er, at de er kommet til at fylde for meget, og at de ønsker at udvide deres forretninger yderligere på bekostning af beboerne. De dominerer totalt solsiden. Det kolliderer bl.a. med beboernes interesser. En situation som kendes fra andre steder i Indre By, Nørrebro mv.

Videre er det et problem, at ikke alle restauranter overholder reglerne. Døre og vinduer lukkes ikke for høj musik, gadearealet blokeres delvist af skilte, borde og stole fylder mere end det tilladte, affald stilles ud selv om sugeanlægget er blokeret, kloakken er ikke dimensioneret til de mange spiserestauranter med hyppige besøg af slamsugere til følge, lugtgener håndteres ikke effektivt, ventilatorer kører mere eller mindre konstant, de indre gårde fungerer som personalerum for restauranternes medarbejdere med høj mobilsnak selv efter midnat o.s.v. Hvis bare gældende regler blev overholdt, var meget vundet.

En af begrundelserne for at give restauranterne friere rammer har været, at der skabes flere helårsarbejdspladser. I så fald burde løn og ansættelsesvilkår svare til det, der gælder generelt i Danmark. Det ville klæde Nyhavn, som er så synlig, og den danske aftalemodel.

Beboerne

Nyhavns eksistensgrundlag bestod helt fra starten i, at der var borgere, der ville bygge og slå sig ned i Nyhavn, så udgangspunktet har altid været beboere i Nyhavn, som kunne skabe liv og ikke mindst erlægge deres skattekrone. Byrumsplanen må tage helt konkret stilling til, om dette fortsat skal være tilfældet. Planen nævner ikke med et ord hensynet til de ganske mange beboere i Nyhavn. Beboerne på Gammelholm stilles endnu større kvaliteter i boligområdet i udsigt. Stedet hvor "det gode liv leves".

Det modsatte kommer med planens oplæg til at gælde for Nyhavn, herunder især solside. "Det intense liv i selve Nyhavn" er blevet til mere støj i længere tid, samt dårlige adgangsforhold til sin bolig. Her vil der være tale om yderligere forringet kvalitet for beboerne. Det vil blive stedet, hvor "det dårlige liv leves".

Planen må give et bud på, hvordan kommunen i givet fald vil håndtere denne situation, såsom eksempelvis ophævelse af bopælspligten.

Trafik og parkering.

Trafikken om morgenen på Nyhavns solside er til tider kaotisk. Store leverandør lastbiler spærrer for hinanden, de mange håndværkerbiler og den øvrige trafik. Der bør derfor genetableres lommer uden servering, hvor bilerne kan passere. På skyggesiden snekler mega store turistbusser frem for at parkere ved Charlottenborg. Holdepladsen bør flytte, f.eks. til enden af Skt. Annæ Plads. Toldbodgade går mere eller mindre i stå om morgenen og specielt omkring kl. 12, når der er vagtskifte. Her skal der nok mere til: Den biltunnel under og langs havnen, der har været talt så længe om. Om eftermiddagen går trafikken i Holbergsgade i stå, og det må forventes at blive endnu værre, når planerne for Havnegade er gennemført.

Parkeringen forløber nogenlunde rimeligt endnu. Ideerne om at nedlægge parkeringspladser må derfor kobles sammen med etablering af parkeringshuset ved Skuespilhuset. Ellers får erhvervsdrivende og beboere store problemer. En anden løsning er at reservere parkeringen til disse to grupper, ligesom man f.eks. har gjort for beboere i Kartoffelrækkerne.

Tværgående kommentarer til oplægget.

Da Nyhavnsgruppen i indledningen stadig tages til indtægt for forslagene, er det nødvendigt igen at fortælle, hvor der ikke er enighed eller opbakning. Det gælder følgende:

Det er kun Erhvervsforeningen/restauratørerne og Gammelholm, der ønsker "det intense liv koncentreret på promenaden". De fleste i gruppen bakker således op om udgangspunktet fra 2006 om at lette trykket på selve Nyhavn.

Der er ikke generel tilslutning til nedlæggelse af parkeringspladser. Men skal noget sådant overvejes, skal der etableres et parkeringshus under Kvæsthusbroen. Det er alle i Nyhavnsgruppen enige om.

Der er ingen, der ønsker at forhindre byliv i Nyhavn, tværtimod. Problemet er derimod, at restauranternes voldsomme vækst de senere år - for udendørsserveringerne både med hensyn til areal og åbningstid - har fortrængt andet forretningsliv på solsiden og nu truer resten af Nyhavn. Videre gives der stadig videre rammer for restauranternes indtjeningsmuligheder på bekostning af hensynet til beboerne. Det er misvisende - som planen tilsyneladende gør - at sætte lighedstegn mellem det positive udtryk "byliv" og muligheden for endnu flere udskænkingssteder.

I oplægget er der taget nogle af de divergerende synspunkter med under visionerne. Men det er ikke overført til målene, som stadig står uden forbehold, og derfor ikke er retvisende.

Konkrete bemærkninger.

Når der på side 2 henvises til den åbne workshop den 17. juni 2008, bør det også nævnes, at forvaltningen der i sin afslutning bekræftede den politiske beslutning fra 2006, hvorefter trykket på selve Nyhavn skulle lattes, da "den store publikumssucces truer -- med at kvæle det specielle miljø, ---"

De sidste linjer i kommentaren under punkt 1 på side 6 er ikke heldigt formuleret. Der savnes i visionen for Nyhavns solside en beskrivelse af de hensyn, der må tages til beboerne. Videre bør der stå noget om adgangen for biler til beboelserne og de mange parkeringspladser i Strædernes gårde.

Opdelingen på side 8 mellem Nyhavns sol- og skyggeside holder ikke i virkeligheden. Det er jo det samme byrum, jf. Nyhavnsforeningens kommentar på det seneste møde. Støjen og uroen fra sene, ofte berusede gæster og restauranternes markedsføringsarrangementer er stort set den samme på begge sider af vandet.

Der er på ingen måde tilslutning til, at Havnerundfarterne skal blive i Nyhavn, sådan som det skrives på side 10. Og begrundelsen med, at bådene er et tilskud til bylivet er forkert. At en masse mennesker efterhånden mere eller mindre konstant sejler frem og tilbage i stadig flere både, har selvfølgelig ikke noget med byliv at gøre. Der er derimod tale om to virksomheder, som ønsker at bevare status quo på bekostning af træskibene.

Vedr. side 12 bemærkes, at det ikke kun var "nogle", men mange, som klart og utvetydigt ønskede julemarkedet flyttet til f. eks. Kgs Nytorv, hvor der er plads til dette markedsføringsinitiativ fra restauranternes side.

NYHAVNSINITIATIVET

Steen A. Rasmussen

Bemærkninger fra Nyhavns Erhvervsforening og Gammelholm Beboerforening

Hej Lene Andersen,
Vi sender hermed efter aftale vores kommentar til oplæg til TMU.
Med venlig hilsen
Et flertal af Nyhavns Gruppen.
v/Ole Arboe

Kære Lene Andersen

Til mail af den 17. september 2008 fra Center for Bydesign fremsendes hermed følgende kommentarer til "udkast til indstilling til TMU".

Pkt 3 Der blev i gruppen fremsat forslag til en parkeringskælder på Kvæsthusbroen

Pkt 4 Strækningens 125 P-pladser reableres andet sted f.eks. i forbindelse med en påtænkt havnetunnel

Pkt 5 I gruppen var der enighed om, at terminalbygningerne skulle forskønnes og at anløbsboerne kunne ombygges til at matche omgivelserne. Der var i gruppen ikke drøftelser om at kanalrundfartsbådene skulle ud af den indre Nyhavnskanal, når lejekontrakten udløber i 2014.

Pkt 7 I gruppen var den generelle holdning, at julemarkedets placering i Nyhavn, ulige side fra nr. 1 til nr. 47, i store træk fungerer fint og var med til at skabe liv i Nyhavn. I drøftelserne indgik også, at Nyhavns Erhvervsforening fremover tilstræber at arrangere julemarkedet mere hensigtsmæssigt. Det skal anføres, at julemarkedet placeres efter de retningslinjer, som i 2008 blev besluttet af TMU.

Efterfølgende, under pkt "Løsning", har vi noteret os, at nogle få personer, som deltog i Nyhavnsgruppens møder og workshop, men ikke tog aktiv del i debatten, nu fremkommer med indsigelser mod resultatet af den demokratiske proces.

Fra Nyhavnsforeningen er der den 12. september fremsendt en mail, hvori der beskrives nogle forhold omkring julemarkedet og havnerundfarterne. Disse forhold kan vi ikke genkende og må derfor tage afstand fra.

Fra Nyhavnsinitiativet er der den 11. september fremsendt en mail, hvor der gives udtryk for, at dialogprocessen ikke er ført til ende. Denne fremstilling kan vi heller ikke genkende, idet alle i Nyhavnsgruppen har haft mulighed for aktivt at tage del i debatten og den demokratiske proces. Alle havde her mulighed for at fremlægge synspunkter, som kunne indgå i arbejdet.

I den forbindelse skal nævnes, det forslag til "Nyhavns Byrum", som vi fremlagde og afleverede på mødet i Nyhavnsgruppen hos Center for Bydesign den 24. juni blev modtaget positivt og ikke gav anledning til kommentarer fra hverken Nyhavnsforeningen eller Nyhavnsinitiativet. Såfremt de nævnte synspunkter havde været fremført på dette møde, havde der været mulighed for, at de kunne have indgået i debatten og derved bidraget til mødets konklusioner.

I 11. time er det desuden vigtigt at forholde sig til hele spørgsmålet om det rimelige i at bevare en museumshavn i Nyhavn, når nu udviklingen siden 1976 er gået i en hel anden retning: Nyhavn er blevet en levende og turistmæssigt attraktiv bydel, beliggende klods op ad (snart) 2 metrostationer, en såkaldt C-zone-bydel, der blander erhverv og bolig. Således passer f.eks. teater- og restaurationskibe godt, hvorimod vi mener, at museumshavnen bør flyttes til kanaler nærmere Nationalmuseet, og at det er på tide at kigge på vedligeholdelseskriterier for veteranskibene.

Vi mener, at julemarkedet i Nyhavn er et godt aktiv i nov.-dec., hvor traskibene er vinteroplagt, og havnerundfarten sejler i begrænset omfang. Julemarkedet er stort set den eneste aktivitet, der foregår i området i den periode. Vi finder det kuriøst, at kritikken af julemarkedet primært kommer fra Skipperlauget. Det er lidt ude af proportion at ændre på julemarkedet blot for at tage hensyn til nogle få ejere af både i vinterhi.

Endelig skal vi nævne, at vi er blevet orienteret om en ny beboerforening i Nyhavn 1 - 47. Vi skal i den forbindelse anføre, at vi støtter deres synspunkter fuldt ud.

Vi skal derfor anmode om, at oplægget til visioner og udviklingsscenarier samt forvaltningens oprindelige oplæg til indstilling fastholdes.

Med venlig hilsen

Nyhavns Erhvervsforening

Gammelholm Beboerforening

Ole Arboe
Birthe Skou

Bemærkninger fra Nyhavnsforeningen

Kære Lene Andersen

Hermed Nyhavnsforeningens kommentarer til ”Nyt liv i gamle Nyhavn” udgave 3, og det fremsendte indstillingsforslag til TMU.

Endvidere genfremsendes kommentar af 25. august vedrørende sameksistens på vandet.

Da der i begge Nyhavnsforenings-kommentarer er tale om afvigende synspunkter i forhold til dele af forvaltningens indstilling, forventer jeg – som stillet i udsigt – at begge papirer vedlægges til politikerne, sammen med Nyhavnsforeningens visionsplan.

Som det fremgår af høringsprocessen, er der stærkt modsat rettede interesser i Nyhavn. De kortsigtede kommercielle interesser har i hele processen overdøvet beboere og træslibshavn, på trods af at Nyhavn er et blandet bolig og erhvervsområde, og på trods af at det er de(ikke kommercielle) bevaringsværdige skibe der har skabt grundlaget for den store tilstrømning af turister og borgere, som restauranterne og havnerundfartsbådene nyder godt af.

Jeg har derfor med glæde læst Nationalmuseets høringssvar, som vi kun kan gå ind for – der er enighed på begge sider af kanalen.

Nyhavnsforeningen beder til, at dagens politikere ikke vil gå efter de kortsigtede erhvervsinteresser, men genskabe grundlaget for en tryk veteranskibshavn, og dermed værne om et Nyhavn som København kan være bekendt, og stolt af på verdensplan.

Konkret:

1.

Jeg savner på side 11 det oprindelige punkt C – at der skulle undersøges alternativer for havnerundfarternes

Placering.

Det blev ved sidste møde gjort klart både fra Nyhavnsforeningen og Skipperlauget (Jimmy Andersen) at havnerundfarterne må ud fra Nyhavn, hvis kanalen skal opfylde sit formål som museums- og veteranskibshavn (jævnfør Nyhavnsforeningens visionsplan, der har været fremsendt til alle)

Ved mødet gjorde DFDS gældende at punkt C skulle slettes, og begrundede det med at en eventuel udflytning ikke var refereret under workshoppen. På workshoppen blev det imidlertid fra forvaltningen bekræftet, at den politiske holdning/opgave til forvaltningen, som blev besluttet i sagen ”Nyhavn som Byrum og Havn” i 2006 stadig var gældende. I beslutningen indgår at en alternativ placering af havnerundfarterne skal undersøges, - så jeg må igen anmode om at punkt C. kommer tilbage.

Det bad jeg i øvrigt klart om ved sidste møde, idet jeg argumenterede for at det måtte være punkt ”A. – Som i dag ” der skulle slettes, hvis noget skulle væk.

Hele sagen er rejst af Nyhavnsforeningen, fordi forholdene netop ikke kan være som i 2006 eller i dag, hvis de bevaringsværdige skibe skal have en fremtid i Nyhavn.

Det virker som om Museumshavnens S.O.S. er overhørt – vi har konkret tabt det halve af vores vandareal til havnerundfarternes øgede og skadevoldende aktiviteter, og adskillige (ca. det halve) af de faste Nyhavnskibe er ude af kanalen p.g.a. påsejlingsfaren i anden række.

Men vi kan da rose DFDS for at de endelig er begyndt at sejle efter havnevæsenets udstukne regler.

Det hjælper noget for de tilbageværende skuder, men Netto-bådene - som i øvrigt har været totalt fraværende i hele høringsprocessen – sejler stadig uforsvarligt.

2.

Jeg ser også gerne punkt 3 – stadig på side 11 – revideret.

Jeg føler det manipulerende at Nyhavnsgruppen har givet ”*generelt tilslutning til at kanlrundfarterne skal blive i Nyhavn*” når såvel Nyhavnsforeningen som Skipperlauget har protesteret, og med Nationalmuseets høringssvar er det evident, at der *ikke* er tale om en generel tilslutning.

Når forvaltningen i fremsendte udkast til TMU under punkt 5. indstiller at ”...*det undersøges, hvordan der kan skabes tryk sameksistens mellem de gamle skibe og kanlrundfartsbådene ...*” skal jeg henvise til Nyhavnsforeningens fremsendte kommentar om netop sameksistensen, af 25.august 2008, der ikke umiddelbart har influeret på forvaltningens forslag til indstilling. Af kommentaren fra august fremgår, at der efter Nyhavnsforeningens mening, ikke er grund til at undersøge påsejlingsfaren nærmere – det er, og har været et mangeårigt problem, som er hovedårsagen til at hele denne sag er rejst.

Forudsætningen for en fredelig sameksistens mellem busser og personbiler på land er klart at busserne ikke kører ind i de parkerede biler – og et lignende forhold gælder for sameksistensen på vandet.

Men Nyhavnsforeningen medvirker selvfølgelig gerne med materiale til en uvildig undersøgelse, bare ikke det skal være en skalaundersøgelse i en til en, hvor alle nyhavnsskibene er hjemme på plads, i havnerundfarternes højsæson – det er vi mange der hverken har lyst eller råd til at lægge skib til.

Som supplement vil jeg anmode om at der tilsvarende laves en uvildig undersøgelse om rigtigheden af påstanden om, at havnerundfarternes ”gæsteflow” er afhængig af terminalerne i det indre Nyhavn.

Personligt har jeg den opfattelse at langt de færreste passagerer er impuls kunder – for de fleste er der tale om en beslutning på linje med f.eks at gå i biografen, og hvis man vil se en bestemt film skal man nok finde biografen.

3.

Og så den sædvanlige slutning: Nyhavnsforeningen (incl. skibene) beder sig fri for juleboder langs kajen

Vi ønsker permanent adgang for publikum langs bolværkerne. Vi anbefaler Kgs.Nytorv som alternativ placering af julemarkedet – et spredt marked over hele Nyhavns arealet lyder som en afledningsmanøvre, men hvis forslaget bliver realitetsbehandlet skal vi anmode om at stadsarkitekten bliver inddraget.

Efterskrift

Nyhavnsforeningen har altid set Nyhavn som et samlet byrum, og ikke delt på langs mellem Gammelholm og Frederiksstaden. ”Nyhavn som Byrum og Havn” en udelelig enhed – sit eget område – hvor vi (jævnfør bilaget Nyhavnsforeningens visionsplan) ønsker en ligeværdig opmærksomhed omkring belægninger og byinventar

Historisk har fremsynede politikere for længst sikret det særlige miljø ved fredning af bygninger og kajer, og tilmed besluttet og fastholdt en overordnet farveplan for husenes facader. Endvidere besluttede politikerne i 1976 – på initiativ af den nystiftede Nyhavnsforening - (lige så fremsynet skulle det vise sig), at Nyhavnskanalen inden for Nyhavnsbroen, skulle være forbeholdt

bevaringsværdige fartøjer – gamle træskibe der understregede det historiske miljø. Nationalmuseet fik den pæne side til museumsskibe, og Nyhavnsforeningen fik den dengang uartige side, til sødygtige og sejlene bevaringsværdige fartøjer, der kunne skabe liv i havnen ved ud- og indsejlinger.

Og de beslutninger har været uvurderlige for København som turistby, og til udelt glæde for byens borgere.

Under alle omstændigheder har Nyhavn gennem mange år været Danmarks absolut tættest 'befolkede' område, og Danmarks turistbrand nummer ét, men de senere år er veteranskibshavnens succes vendt til dyb krise.

Citat fra sagens start: ”.... Den store publikumssucces truer med at kvæle det specielle miljø ....”
(Nyhavn som Byrum og Havn)

S.O.S.

Arne Gotved
Formand for Nyhavnsforeningen

21. september 2008

Nyhavnsforeningens tidligere kommentar fra 25. august 2008:

KOMMENTAR

Vedr. afrapportering fra visionsworkshop den 17.juni 2008 om ”Nyt liv i gamle Nyhavn”

Citat, side 7:

” 4. Sameksistens på vandet – Behovet for sameksistens peger på en diskussion, der ikke blev taget på workshoppen. Det er spørgsmålet om, hvorvidt der reelt set er plads til de forskellige skibe og særligt om havnerundfarten gør kanalen usikker for de historiske skibe. Det skal undersøges nærmere.”

Det er der – efter Nyhavnsforeningens mening - ingen grund til at undersøge nærmere. Havnerudfarternes store og velfortjente succes har længe været årsag til en dyb krise for de historiske træskibe, hvor mange langsomt og sikkert er moppet ud af Nyhavn. Det har der været talt og skrevet om i mere end ti år, Nyhavnsforeningen har holdt utallige møder med Havn og Kommune om problemerne, og som et sidste S.O.S. rejste vi sagen der fik navnet ”Nyhavn som Byrum og Havn” i TMU for to år siden.

At forholdene for skibene kun er blevet værre under den efterhånden lange behandlingstid, kan vi kun beklage.

Fakta er at over halvdelen af vores havneareal (”solsiden” som Københavns Kommune overdrog Nyhavnsforeningen til sejlene veteranskibe i 1976) i de senere år er blevet ubrugeligt på grund af havnerudfarternes voksende, massive og skadevoldene sejlads. Derfor er Nyhavn halvtom for skibe - det halve af de faste Nyhavnskibe finder alternative havnepladser i sommerhalvåret for at undgå påsejlinger. Træskibe er ikke konstrueret til påsejlinger - og da vi har at gøre med bevaringsværdige fartøjer, er de nuværende forhold i Nyhavn skandaløse for fartøjsbevaringsarbejdet.

Tidligere lå vi altid med to rækker skibe om sommeren, og tre rækker om vinteren. Skonnerten MIRA – der blev kaldt Nyhavns førstedame, dels fordi det er et af vores smukkeste fartøjer i

træskskibsflåden, og dels fordi den siden 1976 har haft pladsen som skib nr. 1 fra Kongens Nytorv (ud for Louis Poulsens ejendom) - er udsejlet. Kajpladsen har vi beklagelig vis mistet på grund af DFDSs udbyggede færgelejer og udvidede vendeplads. MIRA er i disse år forhalet til Christianshavn, hvor den afventer en tryk havneplads i Nyhavn, så skibet kan vende tilbage. I dag kan vi kun ligge med én række skibe, hvis påsejlinger skal undgås. Så veteranskibshavnen er godt og vel amputeret.

Forudsætningen for en Museums- og veteranskibshavn er en tryk og sikker havn. Det har vi haft, men det er længe siden, og selv Nationalmuseets skibe på Charlottenborgsiden må affinde sig med påsejlinger af havnerundfartsbådene, selv om museumsfartøjerne kun ligger i en række.

Da Nyhavnsforeningen rejste sagen ”Nyhavn som Byrum og Havn” var det netop for at politikerne skulle tage stilling til om det indre Nyhavn skulle være centrum for de historiske skibe, eller ’hovedbanegård’ for havnerundfartsbådene – de senere år har vist at det er et ’enten eller’, og ikke et ’både og’.

Arne Gotved
Formand for Nyhavnsforeningen

25. august 2008

Museumshavnen Nyhavn

Nyhavnsforeningens vision

Nyhavnsforeningens vision er at (gen)skabe en kvalitativ museumshavn i hjertet af København, og på den måde styrke det historiske miljø der har sat København og Danmark på turismens verdenskort, og samtidig sikre såvel museumsfartøjerne som de bevaringsværdige sejlene skibe en fremtid, med acceptable betingelser i en tryk havn, til glæde for alle parter – skippere, beboere, byens borgere og de mange turister.

Historie

Den 19. oktober 1673 sløjfede dæmningen mod havnen, og vandet skyllede ind i Gyldenløves Kanal – i nutiden bedre kendt som Nyhavn.

Den fornemste bygning ved kanalen blev Gyldenløves eget palæ, senere Charlottenborg, mod Kgs. Nytorv, med et stort haveanlæg ned langs kanalen. De øvrige arealer blev udstykket i mindre parceller, hvor stadens borgere opførte deres huse i den kendte smalle, lodrette takt, med forskellige højder og farver. Her var købmandsgårde med sidehuse og lagre, gæstgiverier og værtshuse, med boliger for ejere og lejere i husenes øverste etager.

En beskrivelse som næsten kan dække Nyhavn i dag – 333 år senere.

Før nutid

Ingen steder finder man et så helt og uspolet miljø med sammenhæng mellem land og vand, mellem fredede gamle huse og bevaringsværdige skibe. Nyhavns arkitektoniske kvaliteter og de stadig søgående fartøjer er enestående.

Takket være Københavns Kommunes indvielse af Nyhavn som Museumshavn i 1976, med A.P.Møllers gave til Nationalmuseet – Fyrskibet, Dæksprammen og galeasen ANNA MØLLER – på Charlottenborgsiden og havneplads til de sejlene veteranskibe på den modstående kaj, kom der skibe tilbage i Nyhavn. Kanalen havde i en årrække ligget tom og forladt, som konsekvens af at lastbilerne i efterkrigsårene udkonkurrerede de mange pakkebåde, der gik i rutefart mellem Nyhavn og provinsen.

Idéen til museumshavnen kom fra Nyhavnsforeningen – der var stiftet i samme anledning – og foreningen var efterfølgende aktiv i gågadeprojektet hvor de mange parkerede biler forsvandt, og siden brolægningen der var en stor byrumsmæssig forbedring, hvor den gamle flade fra hus til bolværk blev genskabt. Zonedelingen mellem fodgængerarealerne og restauranternes udendørs servering – overdækket med ensartede lyse reklamefri parasoller – fungerer i sommertiden, men smukt er her også i vintertiden med de åbne flader, hvor husenes lys spejler sig i kanalen sammen med skibenes rigninger. Det er lykkedes at bevare det lave lydniveau, der er så vigtigt for oplevelsen af det specielle byrum. Projektørbelyste facader er lykkeligvis undgået - det er restauranternes glødelampelys og enkelte neonskilte der giver stemning og har betydning.

Status

Så langt så godt. Nyhavnsforeningens oprindelige vision fra 1975 om at skabe liv i Nyhavn blandt andet ved at få skibene ind igen, er til fulde lykkedes. Nogle vil sige i en grad, så succesen har sejret sig ihjel. Nyhavn har nu gennem mange år været Københavns tættest befolkede pladsrum, og det er fint nok, men det voksende pres fra vandsiden er blevet ødelæggende for museumshavnen.

Havnerundfarternes velfortjente succes har gennem årene betydet udvidelser af 'færgelejerne', større og flere både, samt forlængede fartplaner – der sejles nu helt frem til jul, og dertil er den massive sommertrafik ofte skadevoldene. Der er ikke plads nok til sikre havnemanøvre, og Nyhavn er langsomt blevet til et farligt hjemsted for de bevaringsværdige fartøjer. Den opmærksomme besøgende ser det – mange af Nyhavns sejlene fartøjer er søgt andre steder hen. Mere end 30 % af museumshavnens vandareal er tabt som sikre havnepladser på grund af havnerundfarternes aktiviteter, og derfor er der sommeren igennem meget tomt på den nordlige kaj - turistindustrien overlever på gamle postkort.

Fremtid

Nyhavnsforeningens nuværende vision er i al sin enkelthed at genskabe den trygge museumshavn, hvor de bedste af Nyhavns mange kvaliteter som Byrum og Havn kan styrkes.

Hvis det skal lykkes er der to nødvendige forudsætninger:

For det første:

Havnerundfarterne må rykke ud af Nyhavn.

Det er nødvendigt alene af sikkerhedsmæssige grunde, hvis de gamle skibe fortsat skal bevares i Nyhavn. Ud over det rolige vand og den trygge havneplads der er forudsætningen for en museumshavn, vil det samtidig give mulighed for at fjerne kanalrundfarternes anløbsbroer, billetsalgs og flagstænger, og retablere kanalens smukke afslutning mod Kgs. Nytorv, med stentrappen mellem land og vand, imellem toiletbygningernes fornemme kampestenmure, der igen vil rejse sig markant op af vandet. Det frie blik fra Kgs. Nytorv til vandet - Mindeankerets smukke baggrund - som har været spoleret de sidste femten år, vil være frit igen.

For det andet:

Kajerne inden for broen skal forbeholdes museums- og veteranskibene som ren museumshavn

Skal det give mening må de yderste to til fire meter af kajarealet forbeholdes publikum, og friholdes fra kommercielle tiltag.

På solsiden har det store publikumspres de senere år umuliggjort alle vedligeholdelsesarbejder der kræver kajplads - skibene må derfor forhale til den anden side når der f.eks. skal høvles master.

På Charlottenborgsiden anvendes det friholdte areal til en blanding af promenade og ikke kommercielle skibsaktiviteter som kajpladskrævende vedligeholdelsesarbejder på skibene, og skibsrelaterede museumsaktiviteter som f.eks. særarrangementer med reberbane, jollebygning eller anden praktisk håndværksformidling. En promenade med arbejdende åbne 'værksteder' efter behov, og besøgs mulighed på museumsskibene.

Endvidere vil friholdelsen forhindre at der opstilles julemarkeder eller andre uvedkommende kommercielle elementer langs kajerne foran skibene. Julemarkedet som nu er placeret i Nyhavn i november og december afskærer helt fornemmelsen af havn – skibene og vandfladen forsvinder, og det er lige uklædeligt fra begge sider af kanalen. Julemarkedet foreslås henvist til Kgs. Nytorv, hvor boderne kunne danne en stemningsfuld ramme om skøjtebanen og lysene i træerne. Nyhavn kunne så "nøjes" med den gamle skik med grantræer med lys i mastetoppene. Smukt og enkelt.

Konsekvensen er også at teaterbådene/båden – der er fejlanbragt i Nyhavn - forhales uden for Nyhavnsbroen, så der bliver lige regler på begge sider af museumshavnen, hvor f.eks. servering på vandarealet, og andre kommercielle tiltag, ikke er tilladt.

Ud over disse nødvendige tiltag ser Nyhavnsforeningen således gerne at begge kajarealer får samme status som brolagte gågader, og kanalens sider derved bliver ligeværdige. Lad gerne de få værtshuse på sydsiden få mulighed for udeservering. Charlottenborg Udstillingsbygning har fået ny direktion der snart skal præsentere den nye ramme for flere og mere udadvendte arrangementer i bygningen året rundt. Kunne gadearealet danne mulighed for at huset åbnede sig mod Nyhavn med f.eks. cafeen, og invitere publikum nærmere, og kunne gårdrummet få liv gennem koncerter, aftenarrangementer, performances og teater?

Og kunne Tuborgs grønne koncerter finde sted her fremover?

Under alle omstændigheder vil det være ønskeligt at pladsen omkring Mindeankeret aflastes, da stedets særlige karakter bør respekteres mere, end det er tilfældet ved flere af de arrangementer der finder sted nu.

Det er ønskværdigt at finde nye veje og muligheder, ikke for at konkurrere med solsiden af kanalen – tværtimod – men for at give Charlottenborgsiden liv og sin egen identitet, og dermed skabe balance mellem skibsmuseet, kanalen og det rekreative rum i Nyhavn.

Bestyrelsen for Nyhavnsforeningen

18. januar 2007

Bemærkninger fra DFDS Canal Tours

Kære Lene Andersen

Hermed genfremsendes vores bemærkninger, idet vi ønsker disse medtaget som et element i den videre beslutningsproces.

Med venlig hilsen

Erik Holsko
Adm. Direktør
DFDS Canal Tours A/S

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Holsko Erik (Canal Tours)
Sendt: 15. september 2008 10:05
Til: 'Lene Andersen'; arne@gotved.dk; bent@lohmann.dk; bs@gammelholms.net; Christian.melgaard@centerplan.dk; d-r-c@d-r-c.dk; hanne@wotan.dk; havneforum@mail.dk; havnerundfart@email.dk; info@js-boatcharter.dk; inghan@kunsthallcharlottenborg.dk; jan@kcc.dk; kim.gundersen@kunstakademiet.dk; kirsten@sparshipping.dk; kum@kum.dk; lasse@db-dk.dk; LKLO@kglteater.dk; mail@nyhavn.com; nai@byoghavn.dk; olk@woco.dk; Steen A. Rasmussen; vibeke.andersson.moeller@natmus.dk; vig.cvk@sum.dk; woco@woco.dk
Cc: Helene Jørgensen; Herdis Szymanski; Tanja Ballhorn Provstgaard
Emne: SV:

Kære Lene Andersen

Tak for tilsendte dialogmateriale, som vi med interesse har læst.

Indledningsvis skal nævnes, at det har været interessant og udbytterigt at deltage i en proces, hvor de forskellige interessenter og aktører har kunnet deltage aktivt med forskellige synspunkter.

Dialogmaterialet, som det foreligger, synes vi i det store hele reflekterer det arbejde og de konklusioner, som kom frem på workshoppen og møderne i Nyhavnsgruppen. Materialet afspejler også resultatet af en demokratisk proces, hvor der er taget hensyn til de mange forskellige synspunkter og de nødvendige kompromis er indgået.

I den anledning vil vi gerne understrege, at "Nyhavnsgruppens kommentarer til forvaltningens udviklingsscenarier" (side 11) loyalt beskriver de holdninger, der kom til udtryk på mødet den 4. september 2008.

Det skal anføres, at vi har læst bemærkningerne af den 12. september 2008 fra Arne Gotved, Nyhavnsforeningen og vil gerne nævne, at vi ikke kan genkende den fremstilling af de sejladmæssige forhold i Nyhavn idet der hele vejen i processen har været en "rød tråd", hvor havnerundfarterne sammen med veteranskibene og restauranterne har fremstået som de bærende elementer i Nyhavn og at hvis man fjernede et af disse, ville Nyhavn blive "fattigere".

Der er til daglig en god dialog mellem Nyhavns Skipperlaug og DFDS Canal Tours A/S. Af dialogen fremgår det, at havnerundfartens både sejler roligt og overholder de sejladmæssige retningslinier, som er udstedt af By og Havn (Københavns Havn).

Hvad angår de fysiske rammer omkring anløbspladsen, så deltager DFDS Canal Tours A/S, som nævnt på møderne, gerne i en dialog, hvor det kunne drøftes hvorledes

billetkiosken og anløbspladsen kunne ombygges/fornyas for derved bedre at matche omgivelserne. Det er i den forbindelse også nævnt, at en eventuel ombygning af anløbspladsen kunne ske således, at granitmurene ved toiletbygningerne kommer frem og bliver mere fremtrædende og i direkte forbindelse med vandarealet.

Endelig skal anføres, at DFDS Canal Tours A/S gerne ønsker at medvirke til, at samarbejdet mellem de to kanalrundfarter fremmes for at sikre en fredelig sameksistens mellem de forskellige skibs- og bådtyper.

Med venlig hilsen

Erik Holsko
Adm. Direktør
DFDS Canal Tours A/S
Trangravsvej 13
1436 København K

Bemærkninger fra Nationalmuseet

Kære Lene,

Tak for din telefonbesked. Jeg har åbenbart misforstået din sidste mail og troet, at det, som jeg indsendte sidst (nedenstående mail), ville blive taget med i det videre forløb. Det skal jeg hermed anmode om, at det bliver.
mvh

Vibeke Andersson Møller

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Møller, Vibeke Andersson

Sendt: 16. september 2008 08:49

Til: 'Lene Andersen'; arne@gotved.dk; bent@lohmann.dk;

bs@gammelholms.net; Christian.melgaard@centerplan.dk; d-r-c@d-r-c.dk;

eh@canaltours.dk; hanne@wotan.dk; havneforum@mail.dk;

havnerundfart@email.dk; info@js-boatcharter.dk;

inghan@kunsthalcharlottenborg.dk; jan@kcc.dk;

kim.gundersen@kunstakademiet.dk; kirsten@sparshipping.dk; kum@kum.dk;

lasse@db-dk.dk; LKLO@kglteater.dk; mail@nyhavn.com; nai@byoghavn.dk;

olk@woco.dk; Steen A. Rasmussen; vig.cvk@sum.dk; woco@woco.dk

Cc: Helene Jørgensen; Herdis Szymanski; Tanja Ballhorn Provstgaard;

Andersen, Norma

Emne: SV:

Kære Lene Andersen,

Tak for bilagsmaterialet vedr. Nyhavns Byrumsplan. For Nationalmuseet har det været vigtigt, at en kommende byrumsplan vil give mulighed for øget og bedre formidling af museets skibe i Nyhavn og selvsagt også af stedets øvrige kulturhistoriske steder og monumenter. Dette ønske ser jeg afspejlet i bilagsmaterialet.

Derudover lægger Nationalmuseet vægt på, at Nyhavns kvalitet som veteranskibshavn bør fastholdes og styrkes. De øvrige deltagere i Nyhavnsgruppen diskuterer, hhv. peger på, at havnerundfarterne vanskeliggør vilkårene for en optimering af veteranskibshavnen. Nationalmuseet skal henstille til, at bilagsmaterialet mere nuanceret afspejler disse diskussioner, og at man ikke på forhånd udelukker muligheden for ændrede rammer, herunder flytning, for havnerundfarterne, men at man fortsat undersøger mulighederne for en forbedring af træskibenes forhold i Nyhavn. Herunder hører også diskussionen om flytningen af Julemarkedet, hvor Nationalmuseet her kan se en mulighed for at styrke Nyhavns karakter af veteranskibshavn.

Med venlig hilsen

Vibeke Andersson Møller

Overinspektør, kst.

Danmarks Nyere Tid

Nationalmuseet

Bemærkninger fra Beboerforening Nyhavn 1-47

Fra: gin isabel [mailto:ginisabel@jubii.dk]

Sendt: 18. september 2008 15:02

Til: Lene Andersen

Emne: Nyt liv i gamle nyhavn

Nyhavn, 18. september 2008

Københavns Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Center for Bydesign
Postboks 449
1505 København V
Att. Lene Andersen, sendt på mail lenand@tmf.kk.dk

Vedr. "Nyt liv i gamle Nyhavn"

Hej Lene Andersen.

Jeg skriver til dig som formand for en beboerforening i Nyhavn, der er blevet stiftet i løbet af sommeren.

Foreningen har vi kaldt "beboerforening Nyhavn 1-47". Jeg har vedlagt en liste over vores medlemmer. Vi er ikke så mange – men der er jo helle ikke så mange der bor lige ud til Nyhavn solsiden numrene 1-47. Baggrunden for vores forening, er at vi er blevet bekendt med "Nyt liv i gamle Nyhavn", og at vi fået indblik i nogle af de synspunkter der er kommet frem under debatten.

En del af vores medlemmer har en tilknytning til restauranterne på den ene eller anden måde. Vi er et par ejere, et par medarbejdere, noget familie, eller bare nogle der kender Nyhavn, og vi bor alle sammen i ejendomme Nyhavn 1-47.

Vi har via netværket fulgt debatten omkring "nyt liv i gamle Nyhavn" med undren. Vores fælles udgangspunkt er nemlig, at arbejde for at bevare Nyhavn 1-47 som et unikt område med restauranter, udeservering, gamle skibe, kanlrundfart, mennesker og turister, musik og underholdning, markeder og aktiviteter. Nyhavns nuværende miljø er helt specielt – og det er netop det miljø som vi godt kan lide, og som vi opfatter som et anderledes – men spændende sted at bo.

Vi er som udgangspunkt glade og tilfredse, og har derfor ikke fulgt debatten godt nok. Vi beklager, at vi ikke har deltaget i møderne. Men vi har fået indsigt i det meste af materialet omkring "Gang i Nyhavn" via vores netværk – og set det materiale du udsendte den 11. september. Vi er uforstående over for, de meget "klagende" aktører i processen – her tænkes på den forening der kalder sig Nyhavns Foreningen og dem der kalder sig Nyhavns Initiativet. Vi vil gerne over for dig understrege, at de holdninger, der kommer til udtryk fra Nyhavns Foreningen og Nyhavns Initiativet ikke er vores holdning, og således kan det ikke sammenfattes som beboernes holdning.

I forhold til det oplæg til visioner og udviklingsscenarier, der skal ligge til grund for byrumsplanen for Nyhavn, syntes vi at det lyder fornuftigt, og det ser ud til, at Nyhavn som vi kender det i dag vil blive bevaret. Vi har kun et par enkelte kommentarer vi vil knytte, da vi syntes at der tages positivt "hånd" om kvarteret.

Vi syntes ikke, at julemarkedet er et problem. Det er ikke et eksklusivt julemarked – men det er et hyggeligt julemarked, der har fået en højere standard år for år.

Vi syntes, at der skal kunne findes en balance mellem veteranskibene og kanalrundfarten – begge hører ligesom til en levende og spændende havn – og er til stor glæde for specielt turisterne.

Det er en god ide med udvidelsen af promenadeforløb langs vandet. Vi har ikke noget imod, at der nedlægges parkeringspladser, men vi syntes i stedet, at man skal etablere parkeringshus et andet sted i umiddelbar nærhed.

Såfremt der kommer flere møder inviteres vi gerne. Ellers kan vi træffes på mail: gjinisabel@jubii.dk

På medlemmernes vegne og
Med Venlig hilsen

Jenni Isabel Petersen
Formand

Bemærkninger fra Nettobådene

Til Nyhavnsgruppen

Jeg vil lige svare på Arne Gotved's mail, hvor han påstår at Netto-Bådene sejler uforsvarligt. Vi sejler ikke uforsvarligt og prøver hele tiden på at sejle forsvarligt, fornuftigt, sikkert og efter havnens regler.

Med venlig hilsen
Dennis Nielsen
Netto-Bådene